

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

Un joc confús de paral·lelismes

Orsini

AUTOR: ALEIX AGUILÀ

TNC, Sala Tallers, 15 de maig
Direcció: Xicu Masó

Les lluites de classe generen molta violència. Davant situacions injustes, es pot caure fàcilment en la temptació d'exercir l'acció directa com a autodefensa. A final del segle XIX, a Barcelona, els grups anarquistes responien a una duríssima repressió amb bombes *orsini* que feien esclatar en espais emblemàtics de la sociabilitat burgesa. Les forces represives —Estat i burgesia— s'escudaven en aquests atemptats per intensificar el grau de violència. En una batalla tan desigual, els més damnificats sempre eren els segments més pobres de la societat.

Orsini d'Aleix Aguilà, dirigida per Xicu Masó, s'inspira en l'atemptat al Liceu de 1893 per establir un joc de paral·lelismes amb l'actualitat candent. La proposta és lloable. Benvingudes siguin la paròdia dels referents històrics i la sàtira del passat recent. Benvinguts siguin la irreverència i l'humor al voltant dels mites o relats construïts sobre la independència o qualsevol dogma de la catalanitat. "Operacions catàrtiques" d'aquest abast reclamen, tanmateix, una dramaturgia que defugui la superficialitat, el tòpic o l'estereotip. *Orsini* hi cau de ple.

L'obra d'Aguilà trasllada la trama de l'òpera *Guillem Tell* de Rossini a una luxosa masia de la Cerdanya, on té lloc el banquet d'un casori de categoria. Durant un recés, un apàtic xicot ebri, transsexual reprimat (Pol); una actriu popular, referent de l'independentisme (Cèlia), i un pagès romancer, molt de la terra (Guillem), i una cambrera anarquista, d'extracció obrera (Victòria) s'embarquen en discussions personals i identitàries trivials i anodines.

Pau Vinyals
i Júlia Barceló

ZAY ZIRCUS / TNC

En *Guillem Tell* els personatges senten angoixats pel passat i aspiren a la llibertat del seu país, els catalans expressen el desconcert després de viure amb intensitat l'1 d'octubre i l'onada repressiva que encara patim. A partir de les escenes inicials, s'estableix un joc de miralls, estrats narratius i piruetes metateatrals entre l'òpera, l'ahir i l'avui.

Segons l'autor, un dels propòsits d'*Orsini* és que l'espectador es qüestioni els relats i les ficcions que impedeixen veure la realitat d'una societat, la catalana, en què es mantenen les desigualtats entre rics i pobres. Tant de bo el muntatge hi reeixís, però el pastitx que en resulta no hi ajuda. Els diàlegs desbordants de tòpics, la caracterització estereotipada dels personatges, els plans metateatrals desplegats i les temàtiques abordades creen un magma més aviat incoherent i indigest.

La confusió del joc de paral·lelismes és encara més discutible en la vi-

sió superficial que l'obra ofereix de la lluita de classes. Per exemple, després del gran estrèpit d'una bomba, Victòria s'adreça —del prosceni estant— als espectadors del Liceu per fer un al·legat extemporani contra la seva indiferència davant les misèries del carrer. Un al·legat antiburgès, simplista, que introdueix de cop la legitimació de la violència i que preludia la fusió dels temps passat i present.

De la interpretació, destaquen Júlia Barceló (Cèlia) i Míriam Alamany (Victòria), molt més contingudes que l'histriionisme descordat dels seus companys Pol López (Guillem) i Pau Vinyals (Nico). Envoltats de les muntanyes pelades de la Cerdanya, amb uns grans rocs de cartró pedra, un dels quals coronat per una creu, els actors s'esforcen a donar vida a uns personatges múltiples. La seva desorientació i dispersió s'accentuen més entre els estralls causats per la bomba del Liceu.